

WITAJCIE PRZED NAMI KOLEJNA LEKCJA BIOLOGII

TEMAT: SPOSOBY OCHRONY PRZYRODY CZ 1.

Obecnie **ochrona przyrody** ma na celu zachowanie, właściwe wykorzystanie i odnawianie zasobów przyrody oraz jej składników. Wyróżnia się ochronę **obszarową**, **indywidualną** i **gatunkową**. Wiąże się ona między innymi z zakazami: niszczenia, uszkodzania, przekształcania lub zanieczyszczania.

■ Ochrona obszarowa

Ochroną obszarową obejmuje się tereny szczególnie cenne pod względem przyrodniczym, krajobrazowym lub kulturowym. Do najważniejszych form ochrony obszarowej w Polsce należą parki narodowe, rezerваты przyrody i parki krajobrazowe.

- **Rezerваты przyrody** są mniejsze od parków narodowych. Służą ochronie cennych naturalnych lub mało zmienionych ekosystemów oraz rzadkich roślin i zwierząt wraz z ich siedliskami. Należy do nich na przykład rezerwat Jezioro Łuknajno.
- **Parki narodowe** to obszary o powierzchni co najmniej 1000 hektarów, z przyrodą zachowaną w stanie niezmienionym lub mało zmienionym przez człowieka. Wokół każdego parku narodowego wyznacza się **otulinę** – obszar zabezpieczający przed niekorzystnym wpływem sąsiednich, przekształconych przez ludzi terenów.
- **Parki krajobrazowe** tworzy się w miejscach atrakcyjnych przyrodniczo, o dużej wartości kulturowej i historycznej. Na tych terenach działalność jest prowadzona zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Na przykład pozwala się tam na uprawę pól lub wyręb określonej liczby drzew pod warunkiem, że nie wpłynie to znacząco na ekosystem.

PARKI NARODOWE W POLSCE

1 Babiogórski Park Narodowy

Obszar: prawie 3400 ha

Charakterystyczne gatunki

- zwierząt: niedźwiedź brunatny, ryś, wilk, myszołów, głuszec
- roślin: okrzyn jeleni, tojad alpejski

Park ten leży we wschodniej części Beskidu Żywieckiego. Powstał m.in. ze względu na charakterystyczny dla gór piętrowy układ roślinności i występowanie rzadkich gatunków roślin naskalnych.

Rogownica alpejska

2 Białowiecki Park Narodowy

Obszar: ponad 10 500 ha

Charakterystyczne gatunki

- zwierząt: żubr, ryś, wilk, wydra, jenot, kuna leśna,łoś, tchórz
- roślin: liczne storczyki, lilia złotogłów, orlik pospolity

Obejmuje fragmenty Puszczy Białowieckiej – jedyne w środkowej Europie lasu z obszarami niezmienionymi przez człowieka. Na jego terenie żyje ok. 12 tysięcy gatunków zwierząt. Jest to jedna trzecia wszystkich gatunków zwierząt występujących w naszym kraju.

Żubr

4 Bieszczadzki Park Narodowy

Obszar: ponad 29 200 ha

Charakterystyczne gatunki

- zwierząt: niedźwiedź brunatny, ryś, żbik, żubr, orzeł przedni, puchacz, wąż Eskulapa
- roślin: pszeniec biały, goździk skalny, węży mord górski

Park obejmuje najciekawsze pod względem krajobrazowym i przyrodniczym partie górskie Bieszczadów. Zadaniem parku jest ochrona przyrody i krajobrazu polskich Karpat Wschodnich.

Ryś

5 Park Narodowy „Bory Tucholskie”

Obszar: ponad 4600 ha

Charakterystyczne gatunki

- zwierząt: puchacz, żuraw, zimorodek, ryjówka malutka, bóbr europejski
- roślin: żurawina błotna, rosiczki, zimoziół północny

Większą część parku zajmują lasy, głównie bory. Występują w nich liczne gatunki mchów, porostów i grzybów. Swoją ochroną park obejmuje również jeziora typowe dla terenów nizinnych Polski.

Zimoziół północny

9 Kampinoski Park Narodowy

Obszar: ponad 38 500 ha

Charakterystyczne gatunki

- zwierząt: łoś, ryś, dzik, borsuk, czapla siwa, bocian czarny
- roślin: chamedafne północna, goździk piaskowy, zimoziół północny

W parku tym znajdują się rozległe obszary bagienne, lasy, a także śródładowe wydmy. Na jego terenie żyje większość rodzimych gatunków ptaków oraz niemal połowa występujących w Polsce gatunków ryb.

łoś

10 Karkonoski Park Narodowy

Obszar: prawie 6000 ha

Charakterystyczne gatunki

- zwierząt: siewka górską, płochacz halny, salamandra plamista, traszka górską, wiele gatunków nietoperzy
- roślin: skalnica śnieżna, dzwonek karkonoski, gnidosz sudecki

Park ten powstał, aby chronić krajobraz górski ukształtowany przez lodowiec. Występuje w nim bardzo zróżnicowana roślinność, w tym torfowiska oraz rozległe lasy świerkowe. Na obszarze objętym ochroną żyje m.in. 16 z 25 rodzimych gatunków nietoperzy.

Dzwonek karkonoski

15 Poleski Park Narodowy

Obszar: ponad 9700 ha

Charakterystyczne gatunki

- zwierząt: łoś, traszka grzebieniasta, ropucha zielona, ropucha paskówka
- roślin: brzoza niska, wierzba lapońska, lepnica litewska

W parku tym występują torfowiska i rozległe rozlewiska, które stanowią ostoję ptaków wodno-błotnych i zapewniają im miejsca gniazdowania.

Żuraw

17 Słowiński Park Narodowy

Obszar: ponad 32 700 ha

Charakterystyczne gatunki

- zwierząt: mewa srebrzysta, bielik, bocian czarny, jelen, sarna, dzik
- roślin: wydmuchrzyca piaskowa, mikołajek nadmorski

Park ten powstał, aby chronić ruchome wydmy, przybrzeżne jeziora, bagna i łąki wraz z żyjącymi tam organizmami.

Mewa

19 Tatrzański Park Narodowy

Obszar: prawie 21 200 ha

Charakterystyczne gatunki

- zwierząt: świstak, kozica, darniówka tatrzańska, niedźwiedź brunatny, orzeł przedni
- roślin: warzucha tatrzańska, szarotka alpejska

Park ten założono, aby chronić niepowtarzalną przyrodę wysokogórską.

Kozica

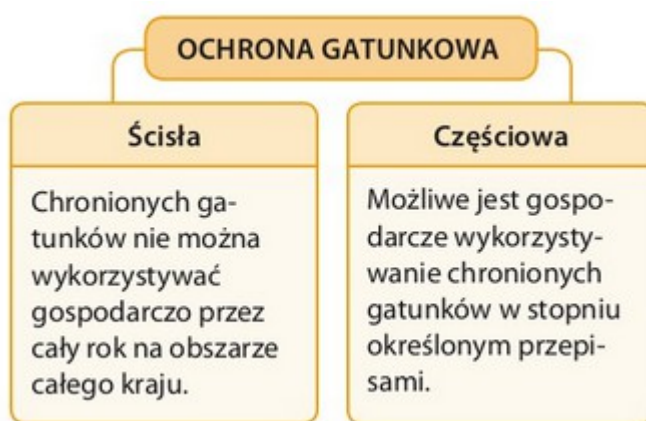
■ Ochrona gatunkowa

Ochroną gatunkową obejmuje się gatunki rzadkie lub zagrożone wyginięciem. W ramach tej formy ochrony są wprowadzane między innymi zakazy:

- zabijania i okaleczania przedstawicieli chronionych gatunków,
- chwytania lub płoszenia chronionych zwierząt,
- hodowli zwierząt objętych ochroną,
- sprzedaży i posiadania żywych lub martwych okazów gatunków chronionych,
- zrywania chronionych roślin i grzybów,

- niszczenia gniazd, mrowisk czy nor chronionych zwierząt,
- wywożenia za granicę przedstawicieli chronionych gatunków,
- umyślnego wprowadzania chronionych roślin i zwierząt do środowiska naturalnego.

Ochrona gatunkowa obejmuje również **ochronę siedlisk** chronionych gatunków. W tym celu na określonych obszarach wyznacza się strefy ochronne, na których zakazuje się między innymi przebywania osób i budowania obiektów.

■ Ochrona indywidualna

Ochroną indywidualną obejmuje się niewielkie elementy przyrody, na przykład pojedyncze osobniki, obiekty przyrody nieożywionej albo małe fragmenty ekosystemów.

Do najważniejszych form ochrony indywidualnej w Polsce zalicza się:

- **pomniki przyrody** – pojedyncze elementy przyrody ożywionej (np. wyjątkowo stare drzewa) lub nieożywionej (np. głazy narzucone) albo ich niewielkie skupiska;

- **stanowiska dokumentacyjne** – obszary o niedużej powierzchni ważne pod względem naukowym i dydaktycznym (np. jaskinie lub miejsca występowania skamieniałości i tworów mineralnych);
- **użytki ekologiczne** – niewielkie obszary ważne dla zachowania różnorodności biologicznej (np. starorzecza, śródpolne i śródleśne oczka wodne, skarpy lub kępy drzew i krzewów).

UWAGA!!!

DO LEKCJI DOŁĄCZONA JEST KARTA PRACY PROSZĘ O ODESŁANIE JEJ NA MOJEGO MAILA DO 29.05.2020R.

anettacygan@poczta.onet.pl

W DALSZYM CIĄGU NIE OTRZYMUJĘ PRAC OD WIELU UCZNIÓW, PRZED NAMI WYSTAWIANIE OCEN KOŃCOWOROCZNYCH.

PROSZĘ O TERMINOWY ZWROT PRAC